

ASOCIACE VZDĚLAVATELŮ V SOCIÁLNÍ PEDAGOGICE

Biskupské náměstí 1, 779 00 Olomouc

Vyjádření k pracovnímu dokumentu pro tvorbu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících (Konzultační dokument MPSV pro období červen až září 2014)

Olomouc 2014

ASOCIACE VZDĚLAVATELŮ V SOCIÁLNÍ PEDAGOGICE

Biskupské náměstí 1, 779 00 Olomouc

e-mail: hladik@fhs.utb.cz

Tel.: 724 434 560

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D

předseda

Asociace vzdělavatelů v sociální pedagogice má výhrady k částem návrhu zákona o sociálních pracovnících týkajících se vymezení **odborné způsobilosti sociálních pracovníků**. Naše argumentace vychází z dlouholeté pozitivní zkušenosti uplatňování absolventů bakalářských a navazujících magisterských oborů sociální pedagogika v oblasti sociálních služeb a obecněji v oblasti sociální práce.

Zdůvodnění:

1. Studenti oboru sociální pedagogika si během studia osvojují kompetence, které jim umožňují výkon činnosti v oblasti sociální práce.
2. Obsahy vzdělávání v sociální pedagogice na českých vysokých školách respektují minimální standardy vzdělávání v sociální práci formulované Asociací vzdělavatelů v sociální práci, rozsah odborné praxe i doporučené spektrum činností v sociálních institucích.
3. U řady činností v sociální oblasti (např. nízkoprahová centra pro děti a mládež, domy na půli cesty, domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory, terénní programy pro ohrožené děti a mládež, osobní asistence, sociální rehabilitace aj.) není možné od sebe oddělit výkon sociální práce a sociální pedagogiky. Na vzdělávací a výchovné činnosti, které jsou ze zákona nedílnou součástí těchto služeb, jsou sociální pedagogové připravováni dokonce systematictěji a cíleněji než absolventi oboru sociální práce.
4. Ve prospěch sociální pedagogiky jako oboru poskytujícího odbornou způsobilost hovoří také skutečnost, že obor v minulých letech vyšel vstříc potřebám praxe a výrazně přispěl ke kvalifikačnímu a profesnímu vzestupu pracovníků v oblasti výkonu sociální práce. Tento celospolečenský přínos sociální pedagogiky považujeme za zásadní a nepominutelný.
5. Analýza vztahu sociální pedagogiky a sociální práce jako multidisciplinárních pomáhajících oborů i sama praxe ukazuje, že rozdíly mezi nimi jsou v mnoha případech stírány. Svědčí o tom fakt, že absolventi oboru sociální pedagogika nachází v oblasti sociální práce uplatnění a jejich odborná způsobilost je zaměstnavateli hodnocena jako plně vyhovující a dostatečná pro výkon sociální práce.

Z uvedených důvodů jsme přesvědčeni o tom, že absolventi oboru sociální pedagogika na českých VŠ by i nadále měli mít zákonnou oporu pro uplatnění na pozicích sociálních pracovníků. Domníváme se, že návrh zákona o sociálních pracovnících toto dostatečně nereflektuje.

Výhrady k vybraným částem návrhu zákona

1.4. Vymezení předpokladů pro výkon profese sociálního pracovníka

1. Sociální pracovník je fyzická osoba, která je

a) odborně způsobilá v souladu s ustanoveními části druhé pro profesní postavení osoby sociálního pracovníka úspěšným zakončením studijního oboru (programu) uskutečňovaného ve studijním programu (oboru) naplňujícím požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání v sociální práci stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci. Požadavky musí splňovat jak studijní obor (program), tak studijní program (obor)

Není jasné, o které orgány jde. U oborů na VŠ se jedná o Akreditační komisi? V tom případě není jasné, nakolik bude funkční tato pasáž v případě schválení novely vysokoškolského zákona, která počítá s institucionální akreditací a akreditacemi v oblasti vzdělávání.

2.1. Odborná způsobilost

1. Sociální pracovník je odborně způsobilý

a) jestliže dosáhl vyššího odborného vzdělání absolvováním vzdělávacího oboru akreditovaného podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v programech vzdělání v sociální práci,

b) jestliže dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním bakalářského studijního programu akreditovaného podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v oborech vzdělání v sociální práci,

c) jestliže dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním bakalářského i magisterského studijního programu akreditovaného podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v oborech vzdělání v sociální práci.

Formulace „v oborech vzdělávání v sociální práci“ neumožňuje absolventům jiných oborů získat odbornou způsobilost pro výkon sociálního pracovníka! Sociální pedagogika není „obor vzdělání v sociální práci“, přesto, jak uvádíme výše, jsou její absolventi k výkonu této činnosti odborně způsobilí. V Doprovodném textu se k tomuto uvádí, že podmínky odborné způsobilosti mají být definovány „nikoliv výčtem oborů, ale odkazem na příslušné právní předpisy, které upravují akreditační řízení pro kvalifikační obory s tím, že obsah vzdělávání bude odpovídat standardům stanoveným Mezinárodní federací sociálních pracovníků a zejména minimálnímu standardu vzdělávání v sociální práci platnému pro české školství v sociální práci“. V návrhu zákona však není nic takto explicitně uvedeno, naopak, znění návrhu v zásadě neumožňuje jinou interpretaci, než že jediná cesta k získání odborné způsobilosti je studium sociální práce (s implicitním podtextem, že pouze toto studium splňuje standardy). Jinými slovy, formulace bodů b) a c) nepřipouští možnost, že by absolventi příbuzných oborů, jejichž obsah vzdělávání naplňuje min. standard vzdělávání podle ASVSP, byli způsobilí pro práci na pozici sociálního pracovníka. Tím se návrh zákona dostává do rozporu s Doprovodným textem, což považujeme za netransparentní a zmatečné. Také záměr neuvádět výčet oborů, jejichž absolventi jsou odborně způsobilí, způsobuje nejasný výklad a v praxi může zaměstnavatelům činit značné potíže. Dále se domníváme, že pokud by byl zákon přijat v intencích návrhu a byl v praxi striktně dodržován, hrozí riziko podvázání přílivu kvalifikovaných pracovníků do sociální oblasti a zpomalení procesu postupující profesionalizace. Formulace bodů b) a c) proto považujeme za příliš úzké, neodpovídající skutečným potřebám praxe.

Jako nestandardní (zejména s ohledem na ideu celoživotního učení) se jeví nemožnost dosáhnout odborné způsobilosti prostřednictvím akreditovaného kurzu celoživotního vzdělávání. Domníváme se, že by toto měl zákon umožňovat.

Závěr

Asociace vzdělavatelů v sociální pedagogice doporučuje na základě všech uvedených argumentů:

a) zařazení bakalářských a navazujících magisterských studijních programů v oborech vzdělání v sociální pedagogice mezi programy, jejichž absolvování poskytuje odbornou způsobilost k výkonu sociální práce,

b) změnu návrhu zákona v příslušných pasážích tak, aby tuto okolnost vyjadřoval,

c) zařazení akreditovaného kurzu celoživotního vzdělávání mezi uznávané formy získání odborné způsobilosti pro výkon sociální práce.